

Uchwała Nr XXVI/ 138 /05
Rady Powiatu w Rybniku
z dnia 13 stycznia 2005 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym
w Powiecie Rybnickim**

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) oraz art.12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) na wniosek Zarządu Powiatu, Rada Powiatu uchwała:

§ 1

Przyjąć Program Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Powiecie Rybnickim w latach 2005-2010 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

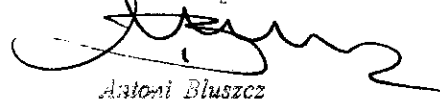
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Antoni Bluszcz

ADWOKAT PRAWNY

mgr Stanisław Cichecki

ADWOKAT

Załącznik do Uchwały
Nr XXVI/138/05
Rady Powiatu w Rybniku
z dnia 13 stycznia 2005 r.

**PROGRAM POMOCY OSOBOM
NIEPEŁNOSPRAWNYM W POWIECIE
RYBNICKIM
NA LATA 2005 - 2010**

SPIS TREŚCI:

strona

I.	Wstęp	3-4
II.	Diagnoza problemu niepełnosprawności	5-18
III.	Powiatowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.....	19-28

I. WSTĘP

Niepełnosprawni – zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej.

Definicja ta wskazuje na trudności, bariery, jakie mają osoby niepełnosprawne w życiu codziennym. Osoba niepełnosprawna ma prawo do takiego samego zakresu wyborów życiowych, planowania i realizowania swego życia jak pełnosprawni, napotyka jednak na utrudnienia i przeszkody, które utrudniają bądź uniemożliwiają realizację tych praw. Zadaniem instytucji świadczących pomoc niepełnosprawnych jest likwidowanie barier edukacyjnych, zawodowych, społecznych, ekonomicznych, prawnych, komunikacyjnych i architektonicznych.

Podstawowym założeniem planowania pomocy dla osób niepełnosprawnych jest dążenie do ustalenia pełnej diagnozy problemu niepełnosprawności i zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem idei integracji ze społecznością lokalną.

Przy formułowaniu całościowego projektu nawiązana została współpraca z organizacjami pozarządowymi, zrzeszającymi osoby niepełnosprawne. Taka współpraca powinna być rozwijana także przy realizacji programu.

W ostatnim czasie znacznie wzrosło zainteresowanie problematyką niepełnosprawności. Nowe akty prawne umożliwiły powstanie instytucji i organizacji wspomagających osoby niepełnosprawne między innymi poprzez: wsparcie psychologiczne, informowanie o prawach i uprawnieniach, rehabilitację leczniczą, społeczną, zawodową, a także działania zmierzające do usamodzielnienia się osoby niepełnosprawnej. Następuje również wzrost świadomości społeczeństwa na temat ludzi z ograniczoną sprawnością.

Niezbędne działania polityki społecznej, mające na celu wspomaganie osób niepełnosprawnych i tworzenie warunków dla integracji społecznej, sprowadzają się do działań skierowanych do niepełnosprawnego i jego najbliższego otoczenia. Dotyczy to głównie tworzenia zorganizowanego systemu szeroko rozumianej rehabilitacji, w tym rehabilitacji: społecznej, medycznej, zawodowej oraz psychologicznej. Jednocześnie konieczne jest wpływanie na całość środowiska społecznego poprzez akcje informacyjną i edukacyjną, która ma za zadanie

zmianę świadomości społecznej dotyczącej postrzegania osób niepełnosprawnych.

Przystępując do konstruowania Programu, odbyły się spotkania, na których Powiatowa Społeczna Rada ds. Niepełnosprawnych, a także kierownicy Ośrodków Pomocy Społecznej przekazali swoje uwagi dotyczące zapisów niniejszego programu i wyszczególnili problemy, które należy rozwiązać. Są nimi:

- niedostateczna informacja o możliwościach pomocy medycznej, rehabilitacji, możliwościach edukacyjnych oraz możliwości uzyskania sprzętu ortopedycznego i pomocniczego,
- brak wypożyczalni sprzętu ortopedycznego,
- brak mieszkań wspólnotowych i mechanizmów usamodzielnienia niepełnosprawnych poprzez pracę
- mała dostępność oferty kulturalnej dla osób niepełnosprawnych
- niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- niedostosowanie komunikacji publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych
- brak systemu wolontariatu i wsparcia dla stowarzyszeń działających w omawianym obszarze
- brak regulacji dostępności placówek położonych na terenie miasta Rybnik przez niepełnosprawnych z powiatu

Odnosząc się do problemów związanych z niepełnosprawnymi dziećmi sygnalizowano ponadto potrzebę następujących działań:

- udoskonalenie wczesnego rozpoznania i diagnozy, ewaluację i monitorowanie problemów związanych z niepełnosprawnością,
- zapewnienie w szerszym zakresie kompleksowej opieki wielospecjalistycznej,
- stworzenie możliwości integracji ze społeczeństwem, poprzez rozwój szkolnictwa integracyjnego

Efektem prac nad Programem są projekty uwzględniające szerokie spektrum problematyki niepełnosprawności w kontekście sygnalizowanych potrzeb, a także istniejących w powiecie zasobów.

W pracach nad Programem wykorzystano zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Rybnickiego z 2002 roku.

II. Diagnoza problemu niepełnosprawności

1. Problem niepełnosprawności w Powiecie Rybnickim

Powiat Rybnicki jest terenem rolniczo-przemysłowym zamieszkiwanym przez **72,9 tysięcy mieszkańców**, zamieszkujących w pięciu gminach:

Gmina	Liczba mieszkańców	
	w tysiącach	na 1 km²
Czerwionka - Leszczyny	41,1	367
Gaszowice	8,5	426
Jejkowice	3,5	434
Lyski	8,8	156
Świerklany	11	458
Razem:	72,9	332

Dane z Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r.

Uzyskanie dokładnych danych na temat osób niepełnosprawnych jest bardzo trudne. Żadna z instytucji wspomagających osoby niepełnosprawne nie dysponuje pełnymi danymi.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi jedynie ewidencję emerytów i rencistów, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego obejmuje swoim działaniem wyłącznie emerytów i rencistów – rolników. Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności posiada dane tylko w zakresie prowadzonego orzecznictwa, zaś Ośrodki Pomocy Społecznej – osoby niepełnosprawne, będące ich klientami.

Najpełniejszy i najbardziej wiarygodny obraz liczby niepełnosprawnych obrazuje Narodowy Spis Powszechny z 2002 roku, w którym wszyscy mieszkańcy powiatu odpowiadali na pytanie dotyczące niepełnosprawności. Ze względu na deklaracyjny wskaźnik pomiaru nie jest on do końca wiarygodny. Należy przypuszczać, że część ankietowanych ukryła swoją niepełnosprawność, lub

odpowiedziała twierdząco na pytanie na podstawie subiektywnego odczucia, bez pokrycia tego faktu w dokumentach medycznych.

	Ogółem	mężczyźni	kobiety	miasto	wieś
Niepełnosprawni ogółem	6526	3384	3142	2710	3816
Niepełnosprawni prawnie	4832	2757	2075	1950	2882
Niepełnosprawni tylko biologicznie	1694	627	1067	760	934
W wieku 0-15 z uprawnieniem do zasiłku pielęgnacyjnego	267	144	123	131	136
Niepełnosprawni prawnie	162	87	75	79	83
Niepełnosprawni tylko biologicznie	105	57	48	52	53
W wieku 16 lat i więcej	6259	3240	3019	2579	3680
Niepełnosprawni prawne	4670	2670	2000	1871	2799
Niepełnosprawni tylko biologicznie	1589	570	1019	708	881

W oparciu o dane średnie dla województwa śląskiego spośród niepełnosprawnych prawnie wyodrębniono następujące grupy niepełnosprawności wśród respondentów:

- znaczna – 18,6%
- umiarkowana – 32,3%
- lekka – 43 %
- nie ustalono – 6,1%

W grupie niepełnosprawnych tylko biologiczne (takich, które nie posiadały orzeczenia, ale odczuwały ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych) uzyskano następujące odpowiedzi na temat odczuwania ograniczeń wynikających z niepełnosprawności:

- nie odczuwa – 29,4%
- całkowicie – 13,9%
- poważnie – 59,7%

Według wskaźnika poziomu niepełnosprawności w powiecie rybnickim jest 89 niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców, co sytuuje powiat na 3 miejscu wśród powiatów o najmniejszej liczbie niepełnosprawnych (za Żorami i powiatem bieruńsko – lędzińskim). Dla porównania – najwyższy wskaźnik w województwie wynosi 166 (Sosnowiec).

Tylko 167 osób spośród niepełnosprawnych przebywa poza gospodarstwami domowymi – w zdecydowanej większości są to pensjonariuszki DPS-u w Lyskach.

/powyższe dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechności Ludności i Mieszkań 2002 roku/

2. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspomaganie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Świadczenia pomocy społecznej udzielane są między innymi w sytuacjach ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony

macierzyństwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Zadania w zakresie pomocy społecznej obejmują w szczególności:

- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- praca socjalna - działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Strukturę pomocy społecznej na poziomie lokalnym tworzą w Powiecie Rybnickim Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rybniku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oferuje niepełnosprawnym pomoc w zakresie:

- dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych jako aktywnej formy rehabilitacji, połączonej z elementami wypoczynku, mającej na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.
- likwidacji barier w komunikowaniu się polegających na umożliwieniu osobom niepełnosprawnym swobodnego komunikowania się z otoczeniem. Z tego zakresu udzielono dofinansowania między innymi do zakupu telefaxu, telefonu, komputera, roweru trójkołowego
- likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, polegających na likwidacji utrudnień dla osób niepełnosprawnych występujących w budynkach i ich elementach zewnętrznych, które ze względu na rozwiązania techniczne lub warunki użytkowania utrudniają bądź uniemożliwiają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Dotychczas udzielono dofinansowania do zakupu transportera schodowego, likwidowano bariery w łazienkach, zbudowano 2 podjazdy, zakupiono podnośnik wannowy i poręcze schodowe

- dofinansowanie do zakupu sprzętu ortopedycznego i pomocniczego. Dofinansowano między innymi: zakupy aparatów słuchowych, protez, pieluchomajtek, kuli, materaców przeciwoślizgowych, balkoników itd.,
- zwrot kosztów poniesionych na organizację nowych lub przystosowanie istniejących stanowisk pracy oraz kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne,
- udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych, które skorzystały z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rybniku w latach 2003 i 2004.

Zadanie	Liczba zrealizowanych wniosków	Liczba wniosków osób dorosłych	Liczba wniosków dzieci i młodzieży
Rok 2003			
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	222	155	67
Likwidacja barier technicznych (architektoniczne i w komunikowaniu się)	43	20	22
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	2	253	246
Dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego	157	138	29
Szkolenia organizowane przez PUP	4	4	0
Udzielanie pożyczek, organizacja nowych stanowisk pracy	0	X	X

Zadanie	Liczba zrealizowanych wniosków	Liczba wniosków osób dorosłych	Liczba wniosków dzieci i młodzieży
Rok 2004			
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	221	160	61
Likwidacja barier technicznych (architektoniczne i w komunikowaniu się)	43	18	25
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	1	283	180
Dofinansowanie do sprzętu ortopedycznego	268	214	54
Szkolenia organizowane przez PUP	4	4	0
Udzielanie pożyczek, organizacja nowych stanowisk pracy	0	X	X

Ośrodki pomocy społecznej powiatu rybnickiego wykazują następującą liczbę klientów niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej (dane z listopada 2004 roku). Z pomocy społecznej korzysta łącznie 526 osób spośród 6526 niepełnosprawnych – co stanowi zaledwie 8% ogółu.

Gmina	Dzieci do lat 18	Dorośli
Czerwionka - Leszczyny	63	227
Gaszowice	23	34
Jejkowice	6	15
Lyski	30	33
Świerklany	18	77
Razem:	140	386

Dane o świadczeniobiorcach na podstawie na podstawie sprawozdań MPiPS z Ośrodków Pomocy Społecznej

3. Oświata

Na terenie powiatu rybnickiego funkcjonuje Zespół Szkół Specjalnych w Czerwionce - Leszczynach. W ramach Zespołu funkcjonuje:

- Szkoła Podstawowa - 9 oddziałów, w tym 5 z wydłużonym okresem nauczania (po 30 września 2004 roku liczbę oddziałów zredukowano do 8)
- Gimnazjum - 5 oddziałów w tym 1 z wydłużonym okresem nauczania

Szkoła Podstawowa – liczba uczniów		
Lekki stopień upośledzenia	Umiarkowany i znaczny stopień upośledzenia	Upośledzenie głębokie
27	27	14
Razem 68 (w tym 31 dziewcząt)		
Gimnazjum – liczba uczniów		
47	11	0
Razem 58 (w tym 22 dziewcząt)		

Dane pochodzą z Referatu Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Rybniku.

Pozostałe gminy powiatu finansują, lub organizują dojazd następującej liczby uczniów do różnych form edukacji specjalnej:

Czerwionka – Leszczyny – 14 osób

Gaszowice- 4 osoby

Jejkowice- 2 osoby

Lyski- 5 osób

Świerklany- 23 osoby

Dzieci i młodzież z terenu powiatu wymagające edukacji specjalnej pobierają także naukę w szkołach powszechnych, jak ma to miejsce m. in. w Lyskach i Jejkowicach.

4. Praca

Podjęcie pracy przez osobę niepełnosprawną stanowi ukoronowanie złożonego procesu rehabilitacji. Praca dla osoby niepełnosprawnej ma znaczenie nie tylko ekonomiczne, ale również spełnia istotny wymiar społeczny. Szczególnie ważne jest tu poczucie przydatności, samodzielności ekonomicznej, przynależności do danej grupy zawodowej oraz możliwości realizacji poprzez pracę. Wszystkie powyższe elementy wpływają na powstanie określonej tożsamości społecznej u osoby niepełnosprawnej.

Jednakże ograniczony popyt i ostra konkurencja na rynku pracy stawiają osoby niepełnosprawne w niezwykle trudnej sytuacji. Wobec tego duża liczba niepełnosprawnych rezygnuje z poszukiwania zatrudnienia, pomimo, że w sprzyjających okolicznościach mogłyby pracować.

W związku z wprowadzonymi z dniem 1 stycznia 1999r. zmianami struktury administracyjnej kraju pojawiły się nowe jednostki samorządu terytorialnego – powiaty. Jednostki te przejęły od administracji szczebla centralnego szereg istotnych dla mieszkańców zadań, w tym dotyczących osób niepełnosprawnych.

Zadania te realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowy Urząd Pracy. Zadania finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, obejmujące swoim zakresem m.in. rehabilitację zawodową to w szczególności:

- udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej,

- umarzanie pożyczek udzielanych osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- udzielanie dofinansowania do 50% oprocentowania kredytów bankowych, zaciąganych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej,
- dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z przystosowaniem istniejących, lub tworzeniem nowych stanowisk pracy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych i wymogów wynikających z tej niepełnosprawności.
- dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę zatrudniającego do 24 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, na wynagrodzenia osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy oraz składki na ubezpieczenia społeczne od tych wynagrodzeń,
- dokonywanie zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych.

Istnieje określona grupa osób niepełnosprawnych, która znajduje zatrudnienie w zakładach pracy chronionej. Na terenie Powiatu Rybnickiego funkcjonuje zaledwie jeden zakład pracy chronionej.

Ponadto w ramach aktywizacji społecznej, a także zawodowej na terenie kraju funkcjonują warsztaty terapii zajęciowej. Zgodnie z przepisami wskazania do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej może uzyskać osoba z upośledzeniem umysłowym, u której orzeczono co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności, oraz osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności, w określonym przedziale wiekowym. Wiek minimalny uczestnika warsztatów wynosi 16 lat.

W gminach powiatu odnotowano 60 osób spełniających powyższe warunki.

Czerwionka – Leszczyny – 41

Gaszowice – 7

Jejkowice – 4

Świerkalny – 4

Lyski – 4

Wskazania do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej mają 3 osoby, jednak na prośbę zainteresowanych osób można przychylić się do wniosku o zmianę wskazań.

/Powyższe informacje pochodzą z Powiatowego Zespołu ds Orzekania o Niepełnosprawności w Rybniku/.

5. Bezrobocie

Stopa bezrobocia na terenie powiatu rybnickiego na dzień 31 października 2004r. wynosiła 21,5 % (w skali rocznej wykazuje niewielką tendencję spadkową), ale przekracza zarówno średnią krajową (18,7%), jak i wojewódzką (16,7%)

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Rybniku – wg. danych z dnia 30 października 2004r. – wśród zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, są 64 osoby niepełnosprawne (w tym 32 kobiety). Poza tym 21 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jest jako osoby poszukujące pracy (w tym 6 kobiet). Także powyższe wskaźnik wykazują tendencję spadkową - w 2004 roku w szczytowym okresie było 72 bezrobotnych ogółem (marzec), 40 bezrobotnych kobiet (styczeń) i 28 niepełnosprawnych poszukujących pracy (kwiecień). Pozytywny spadek bezrobocia wśród niepełnosprawnych następuje pomimo obserwowanego na terenie całego województwa wzrostu (od 8683 w styczniu 2004 do 8815 w październiku 2004 roku).

Podstawową instytucją służącą pomocą osobom bezrobotnym, także tym niepełnosprawnym jest Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku. Jego zadaniem jest udzielanie pomocy poszukującym pracy w uzyskiwaniu zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w znajdowaniu odpowiednich pracowników

6. Zasoby Powiatu Rybnickiego

Ważnym elementem zasobów w planowaniu pomocy osobom niepełnosprawnym są pracownicy socjalni pomocy społecznej oraz ich zawodowe przygotowanie i predyspozycje do pracy socjalnej na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Działania w zakresie pracy socjalnej spełniają trzy funkcje:

- przywracanie osłabionych możliwości,
- zabezpieczenie indywidualnych i społecznych zasobów,
- zapobieganie społecznym dysfunkcjom.

Praca socjalna skierowana jest więc na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych, co wiąże się z diagnozowaniem występujących trudności oraz ustalaniem sposobów ich rozwiązywania. Jest to możliwe w warunkach porozumienia i współdziałania osiąganego przez pracowników socjalnych oraz ich klientów (osoby niepełnosprawne), dotkniętych poszczególnymi trudnościami.

Główną ideą pracy socjalnej z osobą niepełnosprawną jest zintegrowanie jej ze środowiskiem, a w szczególności z jej rodziną. Celem realizowanym w pracy socjalnej jest także doprowadzenie do sytuacji, w której osoba niepełnosprawna będzie zdolna pełnić różne, adekwatne do jej płci, wieku i możliwości, role społeczne.

Na terenie Powiatu Rybnickiego funkcjonują placówki i organizacje świadczące pomoc osobom niepełnosprawnym. Są to między innymi:

1. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** zajmuje się organizacją pomocy społecznej oraz pomocą osobom niepełnosprawnym na terenie Powiatu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593), ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) oraz innych ustaw. Celem Centrum jest zapobieganie oraz umożliwienie przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których rodziny lub poszczególne osoby nie są w stanie pokonać. Jednym z zadań jest pomoc instytucjonalna tym osobom

2. **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Czerwionce**

Przeprowadza specjalistyczne badania diagnostyczne dzieci i młodzieży.

Prowadzą indywidualną terapię podopiecznych w zakresie łagodzenia trudności dydaktycznych, wychowawczych i emocjonalnych / uczniowie dyslektyczni, z trudnościami adaptacyjnymi, z zaburzoną komunikacją słowną, z moczeniem nocnym, z przewlekłymi chorobami, niepełnosprawnością ruchową i inne/, oraz z rodzicami poprzez grupy wsparcia i terapie rodzin.

W Poradni działa Zespół Orzekający, gdzie kwalifikuje się dzieci i młodzież do specjalistycznych form kształcenia, oraz indywidualnego nauczania tych uczniów, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły.

3. Dom Pomocy Społecznej. Priorytetową zasadą pomocy społecznej, której celem jest zaspokojenie potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych tych osób, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności czy trudnej sytuacji życiowej nie są w stanie ich realizować, jest pozostawienie osoby wymagającej pomocy w dotychczasowym środowisku tak długo, jak to jest możliwe. Najlepszą formą pomocy są świadczenia w miejscu dotychczasowego zamieszkania, jednakże nie zawsze jest możliwe zorganizowanie na odpowiednim poziomie i zakresie opieki w środowisku rodzinnym bądź lokalnym. W takim przypadku jedynym rozwiązaniem jest umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Domy Pomocy Społecznej zapewniają kompleksowe zaspokojenie potrzeb mieszkańców: miejsce zamieszkania; wyżywienie w ramach obowiązujących norm żywieniowych, a także dietetycznych, zgodnie ze wskazaniami lekarza; całodobową opiekę, spokój i bezpieczeństwo. Dodatkowo pensjonariuszkom oferuje się terapię zajęciową; rehabilitację; fizjoterapię; psychoterapię; dostęp do kultury i rekreacji a także możliwość zaspokajania potrzeb religijnych.

Na terenie Powiatu Rybnickiego działa Dom Pomocy Społecznej p.w. Św. Józefa, który jest samodzielną jednostką organizacyjną Powiatu Rybnickiego. Liczba miejsc w DPS-ie wynosi 138 (99 pensjonariuszek chorych psychicznie, 39 pensjonariuszek upośledzonych umysłowo wg. stanu na dzień 28 grudnia 2004 roku).

4. organizacje pozarządowe - istotnym elementem pomocy społecznej jest działalność organizacji pozarządowych i aktywność społeczna. Zasada pomocniczości ma na celu wyzwalanie inicjatyw ludzi, wiążą się z nią takie wartości, jak partnerstwo, odpowiedzialność, wolność oraz równość. Jej istota polega na uznaniu pierwszeństwa inicjatyw oddolnych służebnej wobec społeczeństwa i pomocniczej roli państwa. Z powyższego wynika znaczenie funkcjonowania organizacji pozarządowych i aktywności społecznej zarówno samych osób niepełnosprawnych, jak i działań prowadzonych na ich rzecz. Dla samorządów lokalnych organizacje pozarządowe stanowią ważny sektor

w rozwiązywaniu problemów społecznych, także tych, które implikuje niepełnosprawność.

Na terenie powiatu siedzibę mają dwie organizacje pozarządowe, które w swojej działalności statutowej posiadają zapis niesienia pomocy osobom niepełnosprawnym:

- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich przy Parafii Rzymsko – Katolickiej w Czernicy
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny

Od 2003 roku organizacje pozarządowe organizują Powiatowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest integracja społeczności lokalnej przy czynnym udziale osób niepełnosprawnych.

5. Powiatowa Społeczna Rada ds. Niepełnosprawnych - Rada składa się z 5 osób powoływanych przez Starostę Rybnickiego spośród przedstawicieli środowiska osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu, rodziców dzieci niepełnosprawnych oraz organizacji pozarządowych. W skład Rady wchodzi przedstawiciele wszystkich gmin powiatu. Zadania Rady to inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do: integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych; realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów; opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Opisując zasoby powiatu rybnickiego w kontekście pomocy osobom niepełnosprawnym, należy wyraźnie zaznaczyć, że specyficzny charakter terytorialny powiatu powoduje, że zasób ten jest ściśle powiązany z miastem grodzkim Rybnik. Niewielka ilość instytucji zajmujących się pomocą niepełnosprawnym wynika w dużej mierze z dostępności takiej pomocy na terenie miasta Rybnik.

Natomiast na terenie miasta Rybnik funkcjonują następujące instytucje świadczące pomoc niepełnosprawnym, z których pomocy korzystają także mieszkańcy powiatu: Powiatowy Zespół ds. Orzekania

o Niepełnosprawności, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna (wszystkie współfinansowane przez Powiat Rybnicki) a także: Szkoła Specjalna Dla Dzieci i Młodzieży Upośledzonej Umysłowo w Stopniu Umiarkowanym i Znacznym „ Szkoła Życia”, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna, 2 warsztaty terapii zajęciowej, Ośrodek Leczniczo – Rehabilitacyjny im. Jana Pawła II, Centrum Rekreacji i Rehabilitacji „ Bushido”, Środowiskowy Dom Samopomocy (dla osób z przebytymi kryzysami psychicznymi), Miejski Dom Pomocy Społecznej, 11 organizacji pozarządowych /*dane pochodzą z www.rybnik.pl/*

II. Powiatowy Program Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

Program ma na celu stworzenie takich warunków, które umożliwią osobie niepełnosprawnej optymalne wykorzystanie jej zdolności i możliwości, dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności, umożliwią pełną integrację ze środowiskiem, a także będą przeciwdziałać izolacji i marginalizacji tej grupy osób.

Uwzględniając wszystkie dziedziny życia oraz ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wybrano i dokonano następującego podziału celów do realizacji:

1. Wczesna interwencja i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym związanym z powstaniem niepełnosprawności.

Na wczesną interwencję składają się różne formy pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej, prawnej, które mają na celu przywrócenie równowagi po krytycznym wydarzeniu życiowym.

Osoby niepełnosprawne, szczególnie rodzice dzieci niepełnosprawnych mają trudności w skontaktowaniu się ze specjalistami chorób dziecięcych. Możliwość uzyskania porady w przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości w rozwoju dziecka pozwala rodzicom dzieci chorych, zagrożonych niepełnosprawnością na szybką diagnozę i interwencję. Dlatego też niezbędne jest zwiększenie możliwości korzystania z takich konsultacji, a także systematycznej terapii, co stanowiłoby ważny element profilaktyki występowania niepełnosprawności.

Planowane działania: Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju (2005- 2010) – odpowiedzialny PCPR

2. Oświata i kształcenie

a) Wzrasta liczba dzieci przewlekłe chorych z rozległymi deficytami rozwojowymi, wymagających specjalnych metod kształcenia. Istnieje konieczność stworzenia im specjalnych warunków dydaktycznych

i wychowawczych, aby mogły rozwijać się i uczyć w warunkach i formach dostosowanych do ich potrzeb. Ponadto w powiecie rybnickim dotychczas nie stworzono metod integracji dzieci niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.

Przedstawiciele wszystkich ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wskazywali na konieczność utworzenia klas integracyjnych. Pomimo tego, że inne jednostki samorządowe wycofują się często z takich rozwiązań w zgodnej opinii pracujących nad strategią, klasy integracyjne doskonale spełniają swoje zadanie na etapie nauczania początkowego. W celu uruchomienia klas integracyjnych należy zapewnić odpowiednią kadrę (nauczyciel i pedagog) oraz warunki lokalowe. Gmina ma obowiązek na wniosek rodziców zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym kształcenie na terenie szkoły ogólnodostępnej. Nauczyciele wskazują potrzebę przeprowadzenia szkoleń, które pozwolą na doskonalenie ich umiejętności w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi

Planowane działania: zatrudnienie pedagogów, Likwidacja barier architektonicznych, szkolenia nauczycieli z klas integracyjnych

Realizacja zadań nastąpi w wyniku działań samorządów gminnych, na wniosek zainteresowanych rodziców – przewidywany czas realizacji do 2008 roku.

b) liczba dojazdów dzieci niepełnosprawnych do szkół dofinansowanych przez gminy jest różna w jednostkach o zbliżonej liczbie ludności. Sytuacja ta wynika najprawdopodobniej z braku świadomości zainteresowanych. Należy zatem dotrzeć ze stosowną informacją do zainteresowanych. Dojazdy do szkół - edukacja znacząco wpływa na poprawę jakości życia dzieci niepełnosprawnych.

Planowane działania: upowszechnienie dojazdów dzieci niepełnosprawnych do szkół

Realizacja zadania nastąpi poprzez publikację informacji (szczegóły w części informacja) – czas realizacji zadania do końca 2005 roku

c) Osoby zajmujące się niewidomymi i niedowidzącymi wskazują na konieczność edukacji, w zakresie metod rozwijania orientacji przestrzennej u niewidomych i niedowidzących. Pomocna jest tu muzykoterapia, zasada stymulacji wizualnej i pobudzania innych zmysłów, co pozwala zwiększyć

samodzielność tych dzieci. Ponadto dostępność tego typu usług jest ograniczona na terenie naszego kraju, należy jednak zwrócić uwagę na bogatszą ofertę tego typu usług po stronie czeskiej.

Planowane działania: Szkolenie rodziców i wolontariuszy dzieci niepełnosprawnych – niewidzących i niedowidzących (do końca 2007)
odpowiedzialny: PCPR

3. Rehabilitacja zawodowa

W procesie rehabilitacji i integracji ze społeczeństwem kluczową rolę dla osób niepełnosprawnych odgrywają rehabilitacja zawodowa i odpowiednie zatrudnienie, spełniające funkcję ekonomiczną, oraz zapobiegającą izolacji. Rehabilitacja zawodowa powinna umożliwić integrację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych na rynku pracy, powinna przyczynić się do zmiany negatywnych postaw oraz społecznych uprzedzeń wobec niepełnosprawnych pracowników, jak również umożliwić korzystanie z poradnictwa zawodowego oraz pośrednictwa pracy.

a) w zakresie rehabilitacji zawodowej realizowane są zadania: tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, refundacja wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne od tych wynagrodzeń, udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, szkolenia przekwalifikowania osób niepełnosprawnych. W zadania te należy włączyć sektor pozarządowy, który w Europie jest jednym z największych pracodawców osób niepełnosprawnych. Istnieje możliwość realizowania wymienionych zadań korzystając z dotacji Europejskiego Funduszu Społecznego

Planowane działania: subsydiowane formy zatrudniania osób niepełnosprawnych z udziałem środków europejskich do 2006 roku –
odpowiedzialny PCPR, Powiatowy Urząd Pracy i Biuro Informacji i Promocji Starostwa Powiatowego w Rybniku

b) stworzenie form usamodzielnienia młodzieży niepełnosprawnej poprzez aktywizację i terapię

Planowane działania: Warsztaty Terapii Zajęciowej (przełom 2004/2005) – odpowiedzialny PCPR

4. Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna oznacza kompleksowe i skoordynowane usprawnianie w zakresie wszystkich sfer rozwojowych człowieka, tj. intelektualnej, emocjonalnej, społecznej i fizycznej. Dla osiągnięcia celu, konieczne jest zaangażowanie w proces rehabilitacji wielu jednostek organizacyjnych funkcjonujących na możliwie wszystkich płaszczyznach ludzkiej egzystencji i obejmujących swym zasięgiem osoby niepełnosprawne na każdym z etapów rozwojowych. Rehabilitacja społeczna umożliwia wszechstronny rozwój osób niepełnosprawnych, poprawia ich zaradność osobistą, sprawność psychofizyczną oraz ich przystosowanie i funkcjonowanie społeczne.

W zakresie rehabilitacji społecznej wszelkie działania powinny promować autonomię osób niepełnosprawnych, winny być skierowane na wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej poprzez: m.in. **tworzenie mieszkań chronionych.**

Celem mieszkań jest stworzenie optymalnych warunków dla usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych. Większością osób niepełnosprawnych, zarówno intelektualnie, jak też fizycznie, opiekują się rodzice lub najbliższa rodzina, którzy nie zawsze są w stanie zapewnić tę opiekę na stałe. Utworzenie mieszkań chronionych pozwala na uniknięcie lub opóźnienie wykorzystania instytucjonalnych form opieki tj. umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej.

Planowane działania: Mieszkania chronione-wspólnotowe dla osób niepełnosprawnych (do 2010) – odpowiedzialni: OPS-y, gminy powiatu

Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych powinno wspomagać pełną

rehabilitację. Dla wielu osób niepełnosprawnych uczestnictwo w turnusie jest jedyną szansą na wyjście z izolacji.

Planowane działania: *stwarzanie możliwości uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (2005- 2010)*- odpowiedzialny PCPR

Likwidacja barier w komunikowaniu się umożliwia osobom niepełnosprawnym swobodne komunikowanie się z otoczeniem. Bariery w komunikowaniu się są jednym z istotnych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z przysługującego im prawa do pełnego życia i zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi.

Planowane działania: *Rehabilitacja społeczna tj. likwidacja barier w komunikowaniu się dla indywidualnych osób niepełnosprawnych (2005 -2010)* – odpowiedzialni: PCPR

Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej to wszelkie prace adaptacyjne, budowlano-instalacyjne, zmierzające do prawidłowego ukształtowania pomieszczeń mieszkalnych w tym pomieszczeń sanitarnych wraz z ich wyposażeniem i dogodnym dojściem do mieszkania, przy uwzględnieniu indywidualnych potrzeb i rodzaju niepełnosprawności danej osoby. Dzięki wsparciu finansowemu, osoby niepełnosprawne, mogą ułatwić sobie życie codzienne.

Planowane działania: *Rehabilitacja społeczna tj. likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, dla indywidualnych osób niepełnosprawnych (2005 -2010)* – odpowiedzialni: PCPR

Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w znacznym stopniu ułatwiają funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w domu, pracy, podczas nauki. Bez wielu rozwiązań technicznych trudno byłoby osobom niepełnosprawnym funkcjonować i wykonywać wielu czynności dnia codziennego. Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dają

możliwości wyrównania szans osób niepełnosprawnych w środowisku osób uważanych za pełnosprawne.

Istotne w tym zakresie jest także umożliwienie korzystania przez osoby niepełnosprawne z odpowiedniego do rodzaju schorzenia sprzętu rehabilitacyjnego.

Planowane działania: dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 2005-2010) odpowiedzialny: PCPR

Ważnym elementem rehabilitacji osób niepełnosprawnych jest integracja ze społeczeństwem między innymi poprzez propagowanie idei sportowych, zdrowego współzawodnictwa i rywalizacji, podwyższania poczucia własnej wartości. Ukazywanie możliwości i talentów osób niepełnosprawnych, dostarczanie im satysfakcji i radości, zachęcanie do udziału w życiu społecznym i kulturalnym poprzez zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości udziału w życiu sportowym, kulturalnym i rekreacyjnym. W powiecie od 2003 roku odbywa się festyn pod nazwą Powiatowy Dzień Osób Niepełnosprawnych. W zgodnej opinii uczestników impreza ta doskonale wpisuje się w integrację osób niepełnosprawnych z lokalną społecznością. Zadanie to należy kontynuować w przyszłych latach, jednak środowisko osób niepełnosprawnych kładzie nacisk na stworzenie stałych form integracji, wykraczających poza akcyjne imprezy. W tym celu należy stworzyć stacjonarne oferty życia kulturalnego i społecznego umożliwiającego stały kontakt osób niepełnosprawnych ze społecznością gmin powiatu.

Planowane działania:

- **coroczne organizowanie Powiatowego Dnia Osób Niepełnosprawnych (2005-2010)** odpowiedzialny PCPR i organizacje pozarządowe
- **zorganizowanie świetlic z ofertą dla osób niepełnosprawnych** odpowiedzialni: gminy i organizacje pozarządowe

Istniejące bariery architektoniczne, urbanistyczne, transportowe i w komunikowaniu się ograniczają samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym, często uniemożliwiają podjęcie nauki lub pracy.

Budynki, dojazdy, podejścia w większości dostosowane są do możliwości zdrowego użytkownika, co ogranicza szansę osób z poważnymi dysfunkcjami na równoprawne uczestnictwo w codziennym życiu.

Aby pomóc osobom niepełnosprawnym w podnoszeniu poziomu ich niezależności w życiu codziennym oraz w egzekwowaniu przysługujących im praw, niezbędna jest konsekwencja w podejmowaniu działań.

Konieczne jest przystosowanie do potrzeb tej społeczności budynków, ciągów pieszych, transportu publicznego.

Faktyczne możliwości pełnej integracji osób z ograniczoną sprawnością w dużym stopniu zależą od zlikwidowania barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych uniemożliwiających swobodny dostęp do obiektów, urządzeń i terenów, a przez to ograniczających ich udział w życiu społecznym, ekonomicznym i kulturalnym na równi z osobami sprawnymi. Skutkiem istnienia barier bez względu na to czy mają one charakter naturalny, czy też stworzone zostały przez człowieka, jest częstokroć rezygnacja ze strony osób niepełnosprawnych z różnych form aktywności. Bardzo istotne jest także stworzenie możliwości dojazdu młodzieży niepełnosprawnej z terenu Powiatu Rybnickiego do placówek edukacyjnych, o czym wspomniano już w punkcie Oświata niniejszego planu.

Na terenie powiatu generalnie stan dostępności budynków u użyteczności publicznej poprawia się. Ośrodki zdrowia, szkoły, urzędy pocztowe w zdecydowanej większości zostały już dostosowane. Braki w tej materii wynikają głównie z przeszkód powstających przy eksploatacji górniczej na danym terenie (nie ma możliwości zainstalowania wind dla niepełnosprawnych). Paradoksalnie budynki Urzędów Gmin są najgorzej dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych i ten stan należy zmienić, chociażby poprzez dzwonki wzywające urzędnika do osoby niepełnosprawnej.

Drugim aspektem jest autobusowa komunikacja publiczna. Przewoźnicy posiadają niskopodłogowe autobusy, ale fakt ten nie ma odzwierciedlenia w rozkładach jazdy autobusów, co powoduje, że potencjał ten jest całkowicie niewykorzystany.

Planowane działania:

- **Dowóz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do placówek edukacyjnych – jak w punkcie 1**
- **Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych na terenie powiatu(2005-2008) – odpowiedzialny: gminy**
- **Oznaczenie kursów autobusów niskopodlogowych w rozkładach jazdy (2005) – odpowiedzialny: przewoźnicy, Powiatowa Społeczna Rada Osób Niepełnosprawnych (w zakresie interweniowania)**

Znaczącą rolę w rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych odgrywają organizacje pozarządowe. Pomoc tych organizacji jest mierzalna na kilku płaszczyznach:

- samopomoc, a więc samoorganizowanie osób niepełnosprawnych w stowarzyszenia jest jedną z najskuteczniejszych form rehabilitacji i terapii społecznej
- największa grupa organizacji pozarządowych kieruje swoją pomoc dla osób niepełnosprawnych, oferta tej pomocy jest znacznie tańsza od działań administracji
- ze względu na niekomercyjny charakter organizacje pozarządowe znacznie chętniej zatrudniają osoby niepełnosprawne, a poziom zatrudnienia w sektorze pozarządowym ciągle znacząco odbiega od europejskich standardów, co zapowiada stopniowy wzrost zatrudnienia w przyszłości.
- organizacje pozarządowe są miejscem rekrutacji i kształtowania postaw wolontarystycznych. Brak nieodpłatnej pomocy jest często wymienianym brakiem oferty skierowanej do niepełnosprawnych z powiatu, z drugiej strony brak oferty dla wolontariuszy pojawił się w pracach nad strategią jako problem nawet ze strony ośrodków pomocy społecznej.

Na terenie powiatu działają zaledwie dwie organizacje, które w swoich celach statutowych wpisują pomoc dla osób niepełnosprawnych. Warto jednak podkreślić, że Powiat Rybnicki współpracuje także z organizacjami wywodzącymi się z innych powiatów, jak miało to miejsce w przypadku utworzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej. Należy dążyć do zmiany aktualnego stanu rzeczy w zakresie organizacji pozarządowych.

Planowane działania:

- **szkolenia z zakresu ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie, oraz organizowania wolontariatu dla ośrodków pomocy społecznej i organizacji pozarządowych – I półrocze 2005** odpowiedzialny: Powiatowy Rzecznik ds. Osób Niepełnosprawnych
- **wzrost zakresu pomocy dla organizacji pozarządowych ze strony samorządu, zaangażowanie organizacji w działania samorządu, zlecanie zadań – do 2007** odpowiedzialny: jednostki samorządu terytorialnego: powiat i gminy

5. Informacja jako metoda likwidacji barier

Dla wielu niepełnosprawnych mieszkańców naszego powiatu i ich rodzin, brak stosownej informacji powoduje, że nie korzystają w pełni z możliwości, które już dzisiaj są dostępne dla niepełnosprawnych. Dlatego należy stworzyć stały mechanizm nieodpłatnej informacji docierającej do jak najszerszej grupy odbiorców. Do tego celu w biuletynie informacyjnym Starostwa Powiatowego w Rybniku – Kurierze Powiatowym (10 000 nakładu) zostanie stworzona stała rubryka informująca niepełnosprawnych o możliwościach uzyskania instytucjonalnej pomocy, uprawnieniach i ulgach przysługujących niepełnosprawnym.

Planowane działania: Stała rubryka informacyjna w Kurierze Powiatowym (od II kwartału 2005 – 2010) odpowiedzialny: Powiatowy Rzecznik ds. Niepełnosprawnych

6. Inne działania zmierzające do poprawy życia osób niepełnosprawnych oraz poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie

Na terenie Powiatu Rybnickiego funkcjonuje tylko jedna wypożyczalnia sprzętu ortopedycznego, co z pewnością nie zaspokaja wszystkich potrzeb w tym zakresie. Pewna liczba osób prywatnych chce oddać niewykorzystany sprzęt ortopedyczny (np. wózki inwalidzkie, kule itp.) po członkach rodziny.

Widzimy także duże zapotrzebowanie wśród mieszkańców naszego powiatu na korzystanie z wypożyczalni sprzętu ortopedycznego. Wypożyczalnia powinna być umiejscowiona tak, aby wszyscy zainteresowani mieli równą możliwość dostępu.

Planowane działania: Wypożyczalnia sprzętu ortopedycznego (do końca 2007) odpowiedzialny: PCPR, Powiatowa Społeczna Rada Osób Niepełnosprawnych (pomoc w zdobywaniu sprzętu)

W związku z położeniem Powiatu Rybnickiego należy dokonać kompleksowego rozeznania oferty dostępnej dla niepełnosprawnych w bezpośrednim otoczeniu – na terenie miasta Rybnik, w województwie śląskim, ale także po stronie Czeskiej (bogatsza oferta z zakresu dogoterapii, psów przewodników dla osób niewidomych)

Planowane działania – określenie zasad korzystania z pomocy dla niepełnosprawnych w Rybniku ze strony mieszkańców powiatu (do końca 2005) odpowiedzialni: PCPR, Powiatowy Rzecznik ds. Osób Niepełnosprawnych
Stworzenie katalogu usług dostępnych dla niepełnosprawnych w najbliższym otoczeniu (do końca 2006) odpowiedzialni: PCPR, Powiatowy Rzecznik ds. Osób Niepełnosprawnych